

transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipsis præsentibus habetur, si foreat exhibitæ, vel ostensæ.

Formula igitur, quam pro impertienda Benedictione, & Plenaria Indulgentia moribundis Fidelibus applicanda, ut præfertur, in posterum adhibendam esse præscripsimus, talis est:

Modus pro opportunitate temporis servandus, ut infra in Rubricis notatur, ad impertiendam Benedictionem in articulo mortis constitutus, ab his, qui facultatem habent à Sede Apostolica delegatam.

„ **B**enedictio in articulo mortis cum solet impertiri post Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Extremæ Unctionis illis infirmis, qui vel illam petierint, dum sana mente, & integris sensibus erant, seu verisimiliter petissent, vel dederint signa contritionis; impertienda istidem est, etiam si postea linguæ, cæterorumque sensuum usu sint destituti, aut in delirium, vel amentiam inciderint. Excommunicatis vero, impenitentibus, & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, est omnino deneganda.

„ Habens prædictam facultatem, ingrediendo cubiculum, ubi jacet infirmus; dicat: *Pax huic Domini*, &c. ac deinde ægrotum, cubiculum, & circumstantes aspergat aqua benedicta, dicendo Antiphonam: *Asperges, &c.*

„ Quod si Ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, & absolvat. Si Confessionem non petat, excitet illum ad eliciendum actum contritionis; de hujus benedictionis efficacia, ac virtute, si tempus ferat, brevier admoheat; tum instruat, atque hortetur, ut morbi incommoda, ac dolores in antea vitæ expiationem libenter perferat, Deoque sese paratum offerat ad ultro acceptandam quicquid ei placuerit, & mortem ipsam patienter obundam in satisfactionem penarum, quas peccando promeruit. Tum piis iplum verbis consoletur, in spem erigens fore, ut ex divinæ munificentie largitate eam penarum remissionem, & vitam sit consecuturus æternam. Postea dicat: *Adjutorium nostrum in nomine Domini. Qui fecit Cælum, & Terram.*

Antiphona. Ne reminiscaris Domine delicta Famuli tui (vel Ancillæ tuæ) neque vindictam sumas de peccatis ejus.

Kyrie eleison, Kyrie eleison, Kyrie eleison. Pater noster, &c.

„ Et ne nos inducas in tentationem.

„ Sed libera nos à malo.

„ Salvum fac Servum tuum (vel Ancillam tuam, & sic deinceps.)

„ Deum meum sperantem in te.

„ Domine exaudi orationem meam.

„ Et clamor meus ad te veniat.

„ Dominus vobiscum.

„ Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Clementissime Deus, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui neminem vis perire in te credentem, atque sperantem, secundam multitudinem miserationum tuarum respice propitius Famulum tuum N. quem tibi vera Fides, & spes Christiana commendant. Visita eum in salutari tuo, & per Unigeniti tui Passionem, & Mortem, omnium ei delictorum suorum remissionem, & veniam clementer indulge, ut ejus anima in hora exitus sui Te Judicem propitium inveniat, & in sanguine ejusdem Filii tui ab omni macula abluta, transire ad vitam mereatur perpetuam. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Tum dicto ab uno ex Clericis adstantibus Confiteor, &c. Sacerdos dicat: Misereatur, &c. Deinde:

„ Dominus noster Jesus Christus Filius Dei vivi, qui Beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi, atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, & restituat tibi solam primam, quam in Baptismate recepisti; & ego facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, Indulgentiam plenariam, & remissionem omnium peccatorum tibi concedo. In nomine Patris, &c.

„ Per sancta humanæ reparationis mysteria, remittat tibi Omnipotens Deus omnes presentis, & futuræ vitæ poenas, Paradyfi portas aperiat, & ad gaudia sempiterna perducat. Amen.

„ Benedicat te Omnipotens Deus, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Amen.

Si vero infirmus sit adeo mortis proximus, ut neque Confessionem generalis facienda, neque præmissarum precum recitandarum tempus suppetat, statim Sacerdos benedictionem ei impertiatur.

„ Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, prorogationis, ampliationis, & concessionis, mandatorum, statutorum, decretorum, ac derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

„ Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, nonis Aprilis, Pontificatus nostri anno septimo. *D. Card. Passionis. J. Darius. V. Curia. I. C. Boschi. J. B. Eugenius. Loco X. Plumbi. Registrata in Secretaria Breviarum. Publicata die 4. Maii anni 1747.*

CIR-

CIRCA MATRIMONIUM,

Ad eand. Part. 4. post Tractat. de Pœnitenti.

Causarum Matrimonialium judicia coram quibus, quo ordine, & forma peragenda.

BENEDICTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

DEI miseratione, cujus judicia incomprehensibilia sunt, & viæ in investigabilibus, in suprema Ecclesiæ specula immerentes constituti, ut super universum Dominicum gregem excubias sedulo agamus, ad commissum Pastoralis officii munus pertinere dignoscimus, subnascentes ex infernalis hostis astutia, & hominum malitia abusus, quibus, & animarum saluti pernicies, & Sacramentis Ecclesiæ injuria inferunt, radicibus evellere, & potestatis Nobis desuper traditæ operam interponere, ut & humana cohibeatur temeritas, & veneranda Divinæ Legis servetur auctoritas.

„ Siquidem Matrimonii fœdus à Deo institutum, quod, & quatenus naturæ officium est, pro educandæ proles studio, aliisque Matrimonii bonis servandis, perpetuum, & indissolubile esse convenit; & quatenus est Catholicæ Ecclesiæ Sacramentum, humana præsumptione dissolvi non posse, Salvator ipse ore suo pronuntiavit, dicens: *Quod Deus conjunxit, homo non separat*: ad aures Apostolatus nostri pervenit, in quibusdam Ecclesiasticis Curis inconsulta nimis Judicium facilitate infringi, & temere, atque inconsiderate de eorundem Matrimoniorum nullitate latis sententiis, potestatem Conjugibus fieri transendi ad alia vota. Quos sane improvidos Judices humanæ nature conditione, & voce ipsa quodammodo admoneri oportebat, ne tam præcipiti audacia Sanctum Matrimonii nexum frangerent, quem perpetuum, atque indissolubilem primus humani generis Pater præmonuit, inquiens: *Hoc nunc est ex ossibus meis, & caro de carne mea: Et illud additum est: Quamobrem relinquet homo Patrem suum, & Matrem, & adheret uxori suæ, & erunt duo in carne una.*

„ Hujusmodi autem abolendæ pravitatis notitia diversis ex partibus Nobis delata est, atque etiam indicata sunt exempla nonnullorum Virorum, qui post primam, & secundam, ac tertiam, quam duxerant, uxorem, & nimiam Judicium præcipitantiam in nullitate Matrimoniorum declaranda, adhuc illis primis uxoribus superstitibus, ad quartas contrahendas nuptias devenerant; & similiter fœminarum, quæ post primum, secundum, & tertium maritum, quarto etiam, illis quoque viventibus, se junxerant, non sine puillorum scandalo,

& bonorum omnium detestazione, qui sacra Matrimonii vincula ita contempni, & temere perfingere solebant. Nos autem, his intellectis, gravi affecti dolore, intimo animo ingemimus, & non prætermittimus Apostolicæ nostræ sollicitudinis partes in Domino adimplere. Siquidem primo Pontificatus nostri anno ad Episcopos illarum Partium; in quibus prædicta acciderant, plenissimis datis litteris, graviter conquestrimus de hujusmodi pravitatis, quæ in Ecclesiâ Dei tolerabatur, & ad eam abolendam eorum animos erigere, & pastoralem zelum accendere curavimus, quod etiam egimus cum aliis aliarum Regionum Episcopis, ubi hujusmodi pravum dirimendorum Matrimoniorum usum irrephile cognovimus.

„ Verum Nobis responsum est, id sæpe contingere partim ex culpa illorum Judicum, quibus, vel in prima instanti, cum Causa coram Jûdice Ordinario ex aliqua legitima causa cognosci nequit, vel in secunda, cum in partibus nullus adest Jûdex, ad cuius Tribunal Causa in gradu appellationis devolvatur, vel si adest, juxta de causa coram eo disceptari nequit, Causæ Matrimoniales hujusmodi à Sede Apostolica committuntur; qui vel ob incertiam, vel ob malam voluntatem, proclives sunt ad Matrimonia dissolvenda, atque eadem Matrimonia, levi, vel etiam nullo habito examine, irrita, ac invalida declarant; partim etiam ex facto Conjugum super nullitate suorum Matrimoniorum litigantium; cum frequenter unus tantum eorum, qui dissolutionem Matrimonii postulat, in Jûdicio compareat, & Sententia, nullo contradicente, secundum sua vota obtenta, ad alias nuptias convolat; vel ambobus Conjugibus in Jûdicio venientibus, altero, qui pro Matrimonio, altero vero, qui contra agit, sententia de nullitate Matrimonii prolata, nullus est, qui ad superiorem Jûdicem appellationem interponat; vel quia litigantes in specie quidem discordes, re vera inter se concordantes sunt, & invicem colludentes, contractum matrimonium dissolvi cupiunt; vel quia pars, quæ pro validitate Matrimonii stabat, ejusque nullitatem acriter contra adversarium impugnabat, lata à Jûdice sententia contra Matrimonium, mutat voluntatem, vel pecunia sibi ad sumptus litis non suppetente, vel aliis deficientibus auxiliis ad litigandum necessariis, & inceptum opus, ac Causam post primam Sententiam deserit: Quo fit, ut deinde ambo Conjuges, vel unus eorum, ad aliud contrahendum Matrimonium se conferat.

Quod

§. 4. Quod autem ad Judices pertinet, quibus extra Romanam Curiam pro Litigantium commoda causa Matrimoniales committuntur, paterna illa vigilantia, qua de iustitia unicuique integre, fapienterque administranda solliciti esse debemus, encyclicis Litteris ad Venerabiles Fratres, Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos scriptis vicefima sexta Augusti anno secundo Pontificatus nostri, providere curavimus, in quibus ea præscriptum, quæ Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis consona, si diligenter, ut speramus, serventur, in posterum causa non nisi personis congrua juris peritia, & necessaria probitatis, spectatæque fidei munitis præsidio committentur. Insuper ad ea, quæ in iisdem encyclicis Litteris constituta sunt, id etiam in præfatis adiungimus: Quod, quamvis Concilii Tridentini Decretum, quo causæ Matrimoniales substractæ fuerunt Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum iudicio, & Episcoporum tantum examini, & iurisdictioni reservatæ, dumtaxat procedat de Archidiaconis, Decanis aliisque inferioribus, qui in eadem Diocesi constituti, vel privilegio aliquo, vel præscriptione, saltem in visitatione, Causarum Matrimonialium cognitionem sibi adrogabant; ac idcirco minime obtest commissionibus, quæ, pro iisdem causis matrimonialibus definiendis, à Sede Apostolica alicui eorum in secunda instantia fierent: nihilominus præcipimus, ac mandamus iis, ad quos, huiusmodi Commissionum, seu Delegationum expediendarum cura pertinet, ut in futurum causarum matrimonialium cognitionem non committant nisi Episcopis, præsertim vicinioribus, vel si nullus fit Episcopus, cui ex legitima causa commode committi possit, tunc commissio, & delegatio dirigatur uni ex iis, qui, secundum ordinem, & modum à Nobis in præfatis encyclicis Litteris præscriptum, pro Iudice idoneo ab Episcopo cum consilio sui Capituli nominatus fuerit.

§. 5. Quod vero ad ordinem, & seriem iudiciorum in causis matrimonialibus pro debita, & congrua earum terminatione, servandum spectat; motu proprio, certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolica potestatis plenitudine hac nostra in perpetuum valitura sanctione constituimus, decernimus, ac iubemus, ut ab omnibus, & singulis Locorum Ordinariis in suis respective Diocesis personæ aliqua idonea eligatur, & si fieri potest, ex Ecclesiastico cœtu, juris scientia, pariter, & vitæ probitate prædita, quæ Matrimoniorum Defensor nominabitur, cum facultate tamen eam suspendendi, vel removendi, si iusta causa adierit, & substituendi aliam æque idoneam, & iisdem qualitatibus ornatum; quod etiam fieri poterit, quotiescumque persona ad Matrimoniorum defensionem destinata, cum le ocalio agendi obtulerit, erit legitime impedita.

§. 6. Ad officium autem Defensoris Matrimoniorum huiusmodi, ut supra electi, spectabit, in iudicium venire, quotiescumque contigerit, matrimoniales causas super validitate, vel nullitate coram legitimo Iudice discutere, eumque oportebit in quolibet actu iudiciali citari, adesse examini testium; voce, & scriptis Matrimonii validitatem tueri, & eaque omnia deducere, quæ ad Matrimonium sustinendum necessaria censentur.

§. 7. Et denum Defensoris huiusmodi persona, tanquam Pars necessaria, ad iudicii validitatem, & integritatem censetur, semperque adire in Iudicio, sive unus ex Coniugibus, qui pro nullitate Matrimonii agit, sive ambo, quorum alter pro nullitate, alter vero pro validitate in iudicium veniant. Defensor autem, cum ei munus huiusmodi committitur, juramentum præstabit fideliter officium suum obeundi, & quotiescumque contigerit, ut in iudicio adesse debeat pro alicujus Matrimonii validitate tuenda, rursus idem juramentum præstabit: quæcumque vero, eo non legitime citato, aut intimato, in iudicio peracta fuerint, nulla, irrita, cassa declaramus, ac pro nullis, casis, ac irritis haberi volumus, perinde, ac si citata, & intimata non esset ea Pars, cuius citari intererat, & quam, juxta legum, & canonum præscripta, ad legitimam iudicii validitatem citari, aut intimari omnino necessarium erat.

§. 8. Cum igitur coram Ordinario, ad quem causas huiusmodi cognoscere pertinet, controversa aliqua proponetur, in qua de Matrimonii validitate dubitabitur, & existentibus in iudicio, vel uno ex Coniugibus, qui pro nullitate Matrimonii, vel ambobus, quorum alter pro validitate, alter vero pro nullitate actionem intendat, Defensor Matrimonii partes omnes officii sui diligenter adimpleat. Itaque si à Iudice pro Matrimonii validitate iudicabitur, & nullus sit, qui appellat, ipse etiam ab appellatione se absteat; idque etiam servetur, si à Iudice secunda instantia pro validitate Matrimonii fuerit iudicatum, postquam Iudex primæ instantiæ de illius nullitate sententiam pronunciat; sin autem contra Matrimonii validitatem sententia feratur, Defensor inter legitima tempora appellabit ad hærens Parti, quæ pro validitate agebat; cum autem in iudicio nemo unus sit, qui, pro Matrimonii validitate negotium insistat, vel si adsit, lata contra eum sententia, iudicium deseruerit, ipse ex officio ad superiorem Iudicem provocabit.

§. 9. Appellatione à prima sententia pendente, vel etiam nulla, ob malitiam, vel ostantiam, vel collusionem Defensoris, & Partium interposita; si ambo, vel unus ex Coniugibus novas nuptias celebrare ausus fuerit, volumus, ac decernimus, ut non solum serventur, quæ adversus eos, qui Matrimonium contra interdictum Ecclesiæ contrahunt, statuta sunt, præsertim, ut invicem à cohabitatione separentur, quoadusque altera sententia super

aui-

nullitate emanaverit, à qua intra decem dies non sit appellatum, vel appellatio interposita deserta deinde fuerit; sed ulterius ut contrahens; vel contrahentes Matrimonium huiusmodi, omnibus penis contra Polygamos à Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis constitutis, omnino subjaceant, quas in eos, quatenus opus sit, motu, scientia, ac potestate simili rursus statuimus, decernimus, ac renovamus.

§. 10. Posteaquam vero, appellationis beneficio, ad alterum Iudicem causa in secunda instantia delata fuerit, omnia, & singula quæcumque coram Iudice in prima instantia servanda præfinita fuerint, etiam coram altero in secunda exactæ, ac diligenter custodientur, citato in quolibet Iudicii actu Defensore matrimonii, qui voce, & scripto matrimonii validitatem strenue, ac pro viribus tuebitur. Et si Iudex in secunda instantia fuit Metropolitanus, aut Sedis Apostolicæ Nuncius, aut Episcopus vicinior; Matrimonii Defensor sit, qui ab ipis fuerit deputatus, quemadmodum ipis deputare mandamus, ut quæ à Nobis superius constituta sunt, peragere possit; si autem Iudex in secunda instantia erit Iudex Commissarius, cui à Sede Apostolica cause cognitio mandata sit, & qui Tribunal, & jurisdictionem ordinariam non habeat, & propterea careat Defensore Matrimonii, volumus, ut illo Defensore Matrimonii utatur, qui constitutus fuerit ab Ordinario, in cuius Diocesi causam cognoscet, etiam si idem Ordinarius sit, qui primam sententiam in eadem causa pronunciat.

§. 11. Instruendo autem in hunc modum iudicio, si secunda sententia alteri conformis fuerit, hoc est, si in secunda, æque ac in prima, nullum, ac irritum matrimonium iudicatum fuerit, & ab ea Pars, vel Defensor pro sua conscientia non crediderit appellandum, vel appellationem interpositam prosequendam minime censuerit: in potestate, & arbitrio Coniugum sit novas nuptias contrahere; dummodo alicui eorum, ob aliquod impedimentum, vel legitimam causam id vetitum non sit. Potestas tamen post alteram sententiam conformem, ut supra, conjugibus facta intelligatur, & locum habeat, salvo semper, & firmo remanente iure, seu privilegio causarum matrimonialium, quæ ob cuiuscumque temporis lapsum nunquam transeunt in rem iudicatam; sed si nova res, quæ non deducta, vel ignorata fuerit, detegatur, resumuntur, & rursus in iudiciale controversiam revocari, quod si à secunda sententia super nullitate, vel altera Pars appellaverit, vel huiusmodi sit, ut ei, salva conscientia, Defensor Matrimonii acquiescendum non poterit, vel quia sibi videtur manifeste injusta, vel invalida, vel quia fuerit lata in tertia instantia, & sit revocatoria alterius præcedentis super validitate in secunda instantia emanata, volumus, ut, firma remanente utrique conjugum prohibitione ad alias transeundi nuptias, quas si con-

trahere ausi fuerint, penis, ut præfatur, à Nobis constitutis subesse decernimus, causa in tertia, vel quarta instantia cognoscatur, servatis diligenter omnibus, quæ à Nobis in prima, & secunda instantia demandata fuerunt, nempe, in quolibet iudiciali actu, citato, & audito Defensore matrimonii, qui à Iudice tertiæ instantiæ deputatus fuerit.

§. 12. Defensor autem Matrimonii, quem ad munus suum gratis obeundum pro amore Dei, & proximi utilitate, & Ecclesiæ reverentia, in Domino exhortamur, si operam suam sine mercede, aut salario, aliqua ex causa exhibere recuserit, ab ipis causæ Iudice ei constituitur, & ab ea Parte, quæ pro validitate Matrimonii agit, si ipsi facultas sit, solvatur; sin minus à Iudice primæ, vel secunda, vel tertiæ instantiæ respective subministrabitur, qui pecunias ex multâs suorum Tribunalium redactas, vel redigendas, & in opera pia erogandas, in huiusmodi sumptus infumere poterunt. Cum vero Iudices cause erant Iudices Commissarii, qui neque forum habent, & consequenter neque pecuniam ex multâs collectam, volumus, ac mandamus, ut Defensori matrimonii satisfiat ex pecunia multarum illius Episcopi, in cuius Diocesi Iudex Commissarius, juxta Sedis Apostolicæ mandatum, iudicium exercebit.

§. 13. Hactenus quidem quoad Causas Matrimoniales, quæ extra Romanam Curiam pertractantur: Quoad causas vero, quæ Romæ discutendæ sunt, cum earum cognitio in prima instantia ad S. R. E. Cardinalem in præfata Urbe, ejusque Suburbis, & districtu Vicarium nostrum in Spiritualibus pro tempore spectet; mandamus, ac iubemus, ut omnia, & singula, quæ in aliis causis extra Romanam Curiam pertractandis præscripta fuerunt, nempe ut iudicium peragatur, citato, & audito Defensore Matrimonii ab eodem Cardinali Vicario deputato, aliaque, ut supra, omnino serventur: Tum etiam in aliis causis, quæ in prima instantia, ex consensu Partium, vel in secunda, per appellationem ad Sedem Apostolicam, omisso medio, interpositam, vel in tertia, Romam deferuntur; quæ omnes iudicari volumus, vel in Congregatione S. R. E. Cardinalium super interpretatione, & executione Concilii Tridentini, vel in causarum Palatii nostri Auditorio, dummodo Nobis, & Romano Pontifici pro tempore iustis ex causis non videatur particularis Congregatio S. R. E. Cardinalium, vel Romanæ Curie Prælatorum deputanda. Cum autem causa super matrimonii nullitate agitur in dicta Congregatione S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, Defensor Matrimonii à Cardinali Præfecto ejusdem Congregationis, si vero in Palatii nostri Auditorio, ab Auditore Decano præfati Tribunalis, si demum in Congregatione particulari, à Persona ejusdem Congregationis digniore deputetur.

Uni-

§. 14. Unica quidem resolutio pro nullitate Matrimonii emanata, si causa in Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, vel in Congregatione particulari deputata cognoscatur, & similiter in Palatii nostri Auditorio, unica sententia super eadem nullitate pronunciata minime sufficiat ad tribuendam liberam Conjugibus facultatem novas nuptias contrahendi. Sed, si causa in praefata Congregatione Cardinalium Tridentini Concilii Interpretum introducta fuerit, rursus in eadem, ad Defensoris Matrimonii instantiam, repropnatur; si vero Congregationi particulari commissa fuerit, ad petitionem ejusdem Defensoris, altera etiam particularis Congregatio deputabitur; si vero in Palatii nostri Auditorio iudicata sit, a praefato Defensore appellatio interposita, ab aliis Auditoribus juxta ordinem in gyrum, seu turnum definiatur; si autem causa universo Tribunali commissa fuerit, ab omnibus Auditoribus rursus examinabitur: nolentes omnino, ut ullo in casu Matrimonii vinculum dissolutum censetur, nisi duo iudicata, vel resolutiones, aut sententiae penitus similes, & conformes, à quibus neque Pater, neque Defensor Matrimonii crederet appellandum, emanaverint. Quod si secus factum fuerit, & novum initium Matrimonium, nostrae voluntatis hujusmodi transgressores penes à Nobis, ut supra, statutis submittantur.

§. 15. Et quoniam saepe apud Sedem Apostolicam preces porrigi solent pro dispensatione Matrimonii rati, & non consummati, quae ut plurimum pro voto consultivo ad Congregationem S. R. E. Cardinalium Concilii Interpretum, vel nonnunquam ad aliquam Congregationem particularem deputaram, à Romanis Pontificibus pro tempore remitti solent; ut hujusmodi instanti ordine, ac rite procedant, volumus, ac mandamus, ut simplex libellus Nobis, vel Romano Pontifici pro tempore exhibeatur, in quo plena, & accurata totius facti species continetur, causaeque omnes in eo exprimentur, quae ad obtinendam petitam dispensationem conducere posse à supplicante censentur, ut Romano Pontifex, eo lecto, & mature considerato, secum deliberare possit, an petitionem rejiciat, vel ejus examen alicui ex dictis Congregationibus committat; à qua posteaquam suum votum consultivum editum fuerit, à Secretario ejusdem Congregationis totius negotii series exacte Romano Pontifici pro tempore referatur, qui pro sua prudentia iudicabit, an Congregationis Resolutio sit approbanda, vel potius totius causae examen alteri Congregationi, vel Tribunali, prout eadem Pontifici videbitur, rursus committendum.

§. 16. Demum volumus, ac decernimus, easdem praesentes litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quoadcumque

spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime, & inviolabiliter observari. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & S. Sedis Nuncios, aliosve quoslibet quacumque praerogativa, & potestate fungentes, & functiones, sublata dis, & eorum quilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliorboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus verborum, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogationis, aliusque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu scientia, & potestatis plenitudine paribus in genere, vel in specie, seu alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem pro clausulae generales idem importantes mentio, seu, quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma in aliis tradita observata eisdem praesentibus pro expressis, & insertis habentibus, illis alias in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 17. Volumus autem, ut praesentes Litterae in Valvis Ecclesiae Lateranensis, & Principis Apostolorum, necnon Cancellariae Apostolicae, ac in Aede Campi Florae de Urbe, ut moris est, publicentur, & asignantur, sique publicatae, & affixae, omnes, & singulos, quos ille concernunt, perinde ardeant, & asfiant; ac si usiveique eorum nominatim, & personaliter intimatae fuissent; quodque eorundem praesentium transcriptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Personae in Dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides, tam in iudicio, quam extra illud ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhibeatur, si forent exhibitae, vel ostensa.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostri decreti, statuti, constitutionis, prohibitionis, revocationis, annullationis, declarationis, mandati, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Aposto-

lorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragesimo primo, tertio nonas Novembris, Pontificatus Nostri anno secundo. D. Card. Puffinus, X. Sub-Darius. Vila de Curia, N. Antonellus, Loco X. Plumbi, J. B. Eugenius. Publicat. die 29. ejusdem mensis, & anni. In superius in titulum

Matrimonia occulta quibus, & quomodo permittenda, celebranda, & in actibus describenda, prolesque educanda.

Venerabilibus Fratibus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

S Atis Vobis compertum esse non dubitamus, Venerabiles Fratres, eam semper fuisse pietatis Matris Ecclesiae vigilem curam, ut Sacramentum Matrimonii, Magnum ab Apostolo nuncupatum, publice, & palam à Fidelibus celebraretur. Quod quidem, ut diligentius, quam antea factum fuerat, in posterum ab omnibus observaretur, Sancta Tridentina Synodus, Lateranensis Concilii sub Innocentio III. celebrati velligis inherendo, praecepit, ut in posterum, antequam Matrimonium contrahatur, et a proprio Contrahentium Parocho tribus continuis diebus festis in Ecclesia inter Missarum solemnias publice denuncietur; deinde, nullo legitimo concurrente impedimento, ad illius celebrationem in facie Ecclesiae, coram Parocho, vel alio Sacerdote, & de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus Testibus praesentibus, rite procedatur. Voluit etiam eadem Sancta Synodus, apud Parochum diligenter Librum custodiri, in quo Conjugum, & Testium nomina, diesque, & locus Matrimonii describatur.

§. 1. Provide tamen hujusmodi leges, tanta auctoritate saluberrime institutae, prava horum temporum conditione sensim prolatae vixae sunt, & enervatae propemodum reddi, ob Matrimonium usum nimis recepta, quae occulte adeo celebrantur, ut illorum notitia, quantum fieri potest, oblietretur, & in tenebris ignorantiae perpetuo jaceat conspulta. In more etenim positum est, illa celebrari nullis praevius factis Denunciationibus, coram solo Parocho, vel alio Sacerdote de ejus licentia, adhibita praesentia tantum duorum Testium apposita à Contrahentibus advocatorum, quorum fides nemini illorum est suspecta; remque peragi saepe extra Ecclesiam, quandoque etiam intra illam; jausis tamen ocellis, vel eo temporis momento, quo semota alterius cujusvis praesentia, scientia iniri Matrimonii, praeter Parochi, Contrahentium, & Testium personas, alios penitus effugiat.

§. 2. Quantum à Sacramenti dignitate, & ab Ecclesiasticarum legum praescripto occulta haec Ma-

catus nostri anno secundo. D. Card. Puffinus, X. Sub-Darius. Vila de Curia, N. Antonellus, Loco X. Plumbi, J. B. Eugenius. Publicat. die 29. ejusdem mensis, & anni. In superius in titulum

rimoniam, Conscientia vulgo nuncupata, ut plurimum adhaerent, satis superque conficere quis poterit, qui mentis aciem ad exitiosos illorum effectus converterat. Hinc enim gravia ortum habent peccata, praesertim vero eorum, qui Divini Judicii interminatione posthabita, priore Uxore, cum qua clam contraxerunt, relicta, cum alia spe futuri Matrimonii decepta, & in turpem secum vivendi licentiam abducta, palam contrahere promittunt: Quorundam vero mentem ita prava cupiditate excecant, ut novum contrahere secretum Matrimonium audeant, post alterum secreto idem contractum, & nonnumquam prioris conjugis morte solum, seseque magno scelere polygamos reddant. Alii etiam eo impudentiae devenero, ut in hujusmodi Sacramenti contemptum, post primas secreto initas, alteras aut publice, aut privatim nuptias contrahendo, sese audacius polygama pariter inmoderate non perhorrescant. Age! vero quae gravia, quam nullo pacto ferenda ex his Matrimoniis mala oriuntur. Si enim ad quaecumque Matrimonium suspicionem submovendam, virum seorsim à muliere vivere contingat, sublata est illi individua vitae consuetudo, & contemptum est verbum Domini: *Atharebit homo uxori suae, & erunt duo in carne una.* Sin haec vitae consuetudo servetur, nemo est, qui illum criminis non arguat, & utpote detestabilem, in scandali materiam non traducat. Neque illati per scandalum dispendia repedit subsecuta celebratio occulti Matrimonii, quod in tenebris delitescit, & ab omnibus ignoratur.

§. 3. Leviora quoque damna non sunt, quae suscepra proli irrogantur. Saepe enim contingit, illam à Parentibus, & à Matre praesertim amotam, nec pie, nec liberaliter institui; sed incertis fortunae casibus objectam relinqui; nisi etiam Parentes ipsi, contra naturae leges, ausu nefario illius vitam insidiantur. Ubi vero tam immane facinus Parentes detereant, illosque ad sobolem alienam, instituendamque humanitas ipsa compellat; alia immineret liberis suscepris ex occulto Matrimonio lugenda avitum facultatum, & bonorum jactura, pro quorum possessione alsequenda quamvis elament jura sanguinis, illis tamen careant neesse est, propter occulta Parentum Matrimonia, & ademptam legitimitatis, & Filiationis probationem.

§. 4. Huic etiam malorum origini sunt referenda ipsa quoque secreta Matrimonia contracta à

Filiisfamilias contra Patris iuste dissentientis voluntatem: ex quibus quam gravia incommoda exoriri soleant, neminem later. Quid plura? Adeo invaluit malicia, ut quandoque in Minoribus Ordinibus constituti Pensiones, & Beneficia, ad Divinum Cultum, & Ecclesiastica munia instituta, etiam post initum clam Matrimonium retinuerint, sibi que de mammona iniquitatis oculos miserrime comparaverint.

§. 5. Defenda hæc igitur potius uberibus lacrymis, quam latiore calamo explicanda malorum congeries, cum ex hac Apostolica Sedis specula omnes sibi vindicet nostræ vigilantie curas; temperare non possumus, quin Vos ipsos, Venerabiles Fratres, in partem nostræ sollicitudinis evocantes, vestram pietatem, & zelum excitemus ad custodiendas vigilias noctis super Grege Vobis credito, quem luctuosa horum temporum conditio in discrimen adducit. Primum itaque periculi non infrequens occasio Vos reddat difficiliore ad remittendum Publicationes, à quibus contracturi Matrimonium sæpe per malitiosam suggestionem petunt dispensari. Quam caute, solerterque oporteat ea in re Episcopos versari, non obscure Vobis à Concilio Tridentino exhibentur argumenta. Si enim (ait eadem Sancta Synodus) probabilis fuerit suspicio, Matrimonium malitiose impediri posse, si præcesserint denunciations; tunc vel una tantum denunciatio fiat: vel saltem Parocho, & duobus testibus presentibus, Matrimonium celebretur, & deinde ante illius consummationem denunciations in Ecclesia fiant, ut si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur. Præterea licet Episcopo relicti sum sit omnimode super denunciationibus dispensare, hæc tamen facilitas, non à sola dispensantis voluntate pendet, sed à Tridentino coercetur arcibus prudentiæ, discretique arbitrii legibus; quod idem est, ac legitimam causam dispensationis requirere.

§. 6. Parem quoque, imo fortasse majorem vigilantiam necesse est à vobis adhiberi, ne, post remissas denunciations, celebretur Matrimonium coram Parocho, vel alio Sacerdote ab ipso Parocho, vel à vobis deputato, presentibus duobus, vel tribus testibus consententibus, ne ulla celebrationis notitia, vel rumor oriantur. Id enim, ut ad præscriptum Sacrorum Canonum licite fieri possit, non satis est obvia quævis, & vulgaris causa, sed gravis, & urgentissima requiritur. A Sacro nostræ Penitentiarie Tribunali, eo potissimum casu sic potestas ita celebrandi Matrimonium, quo vir, & femina in figura Matrimonii publice degentes, & de quibus nulla viget criminis suspicio, in occulto tamen concubina perseverent: facile enim quisque conjiciet, quam absolum esset, eos, à statu damnationis per gratiam Sacramenti revocandos; ad publice contrahendum Matrimonium prævis denunciationsibus compelli. Hanc vero praxim vobis duximus proponendam, non quia dispensatio præ-

missio casui solum congruat, cum alii similes, & fortasse urgentiores esse possint, in quibus dispensari expediat; sed quia vestri Pastoralis Officii partes versari debent in sedulo investiganda legitima, & urgenti causa dispensationis, ne Matrimonia occulte celebrata luctuosos habeant exitus, quos intimo cordis mœore recensimus.

§. 7. Hanc porro in scopum vos hortamur, & impense admonemus, ut personarum Matrimonium secreto contrahere petentium diligens fiat à vobis inquisitio: An scilicet ejus qualitas, gradus, & conditionis sint, quæ id probe exposcant; an sine sui vel alieni juris; an Filiifamilias, quorum nuptia Patri iuste dissentienti sine iuvila: ab Episcopali etenim; quod geritis, munere nimium esset alienum, faciem præberi filio inobedientie occasionem; an res sit de personis Ecclesiasticis, licet in Minoribus Ordinibus constitutis, Pensiones, & Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, ut detestabilis illorum retentio in statu uxorato, congruis remediis postea compescatur. Potissimum vero curet vestra sollicitudo, antequam secreti Matrimonii licentia concedatur, quod contrahentes clara, & indubia, & à quavis fraude immunia exhibeant documenta status liberi, ad averendum ab his, qui improbi sunt ingenii, polygamia periculum.

§. 8. Quod attinet ad Ministrum secreti Matrimonii, volumus ad id munus deputari Parochum alterius ex contrahentibus, quem notitia personarum, experientia, & diuturnus rerum usus, quovis Sacerdote extraneo peritorem efflicere præsumuntur. Si qua tamen vobis occurrant circumstantiæ, quæ alium Sacerdotem loco Parocho, expolere videantur; gravi impellente causa, is Sacerdos à vobis eligatur, qui probitate, & doctrina, & obundi muneris peritia commendetur.

§. 9. Uni tamen, aut alteri Sacramenti Ministro à vobis deputando districte præcipitur, ne Matrimonio interit, nisi prius paterna charitate conjuges in Domino monuerit, Sobolem procreandam regenerari quamprimum oportere Sacro Baptismatis lavaero; ac Christo Judici districtam reddituros esse rationem, nisi filios ut legitimos agnoverint, eosque pietate, bonique moribus imbuerint, & frui patientur bonis temporalibus, à majoribus in supremis tabulis relicti, vel provida legum auctoritate delatis.

§. 10. Celebrato autem Matrimonio, indillate à Parocho, vel alio Sacerdote, coram quo initum est, exhibeatur Episcopo illius scriptum documentum, cum nota loci, & temporis, testiumque, qui celebrationi interfuerunt. Vestrum erit postea diligenter incumbere, quod ad perennem gesta rei memoriam præfatum documentum fideliter transcribatur in Libro proffus distincto ab altero, in quo Matrimonia publice contracta de more adnotantur. Hujusmodi Liber pro Matrimonii secretis apposite compactus, clausus, & sigillis obsignatus,

in

in vestra Episcopali Cancellaria caute erit custodiendus: Et eo tantum casu resignari, & aperiri vestra accedente licentia, patientium, quo alia id genus Matrimonia describi oporteat, vel id sibi vindicet justitia administranda necessitas, vel demum aliquod documentum ab eo exposcant verum interesse habentes, quibus probationum aliunde petendarum non suppetit copia: Sedulo tamen animadvertentes, quod, re absoluta, denuo claudatur, & sigillis, ut antea, obsignetur. Fides, seu attestationes clam celebrati Matrimonii, à Parocho, vel Sacerdote, qui vices Parocho gessit, exaranda, vobisque exhibenda, transcribantur in dicto Libro, prout jacent, de verbo ad verbum, à persona à vobis deputanda, quæ apud omnes integritatis, probatque nominis luculentum habeat testimonium. Fides vero, & attestations ipsæ in secretiori loco, facta, restæque à vobis serventur.

§. 11. Quod si ex occulto hujusmodi Matrimonio prolem nasci contingat, eadem munderur salutaris Aqua Baptismi in Ecclesia, in qua alii infantibus hoc Sacramentum indiligente confertur. Et quia ad operiendum clam initum Matrimonium, facile est in Libro Baptizatorum nullam fieri mentionem Parentum, & eorum nomina consilio reticere: Volumus, ac expresse mandamus, quod à Patre baptizati, eoque defuncto, ab illius Matre, suscepta proles vobis denunciatur; dictaque denunciatio fiat, vel immediate per Parentes ipsos, vel per literas eorum caractere exaratas, vel per fidedignam personam ab ipsis Parentibus designatam, ut certo, & clare vobis constet, quod proles tali loco, & tempore, vel reticitis, vel falso expressis nominibus Parentum, baptizata, est legitima, licet occulto Matrimonii fœdere procreata. Quæ sane omnia cum vobis innotuerint, ne illorum excidat memoria, in Libro fideliter describentur ab eo, cui facta à vobis est potestas adnotandi Matrimonia occulte celebrata. Liber, in quem Baptizatorum, ac utriusque Parentis nomina referentur, quamvis distingui debeat ab altero Matrimoniorum; eadem tamen diligentia, iisdemque cautelis in Cancellaria Episcopali clausus, & sigillis obsignatus, erit custodiendus, prout Librum Matrimoniorum caute custodiri supra mandavimus.

§. 12. Quia vero nonnulli deesse non possunt, qui propria conscientia vocibus obsurdescant, & nostris hæc mandatis parere negligant; debita penarum distinctione pro modo culpæ à vobis punian-

tur. Quinimo cum satis Nobis experientia compertum sit, in hujusmodi negotiis homines, in terram oculos declinantes, ob humanos respectus tardiores effici, & à recte agendi semita revocari: Mandamus ideo, Matrimonia occultata à vobis vulgari, & nota fieri, si certo vobis constiterit, ex aliquo Matrimonio occulto procreatam fuisse Sobolem, & baptizatum suppressis Parentum nominibus, nulla præstita vobis notitia, ut par erit, ab illius Parentibus, intra triginta dies à Nativitate numerandos.

§. 13. Ne autem contumaces, & inobedientes, violata fidei, proditi que secreti Pastores suos infirmulent; sedulo à vobis curandum est, ut à Parocho, vel alio Sacerdote pro secreta celebratione, Matrimonii à vobis deputando, conjuges clare, & aperte moneantur, ea lege, & pacto illis permitti secreti Matrimonii celebrationem, ut Soboles inde procreanda non solum regeneretur Sacro Baptismate, sed post Baptisma denunciatur Episcopo cum nota loci, & temporis administrati Sacramenti, ac sincera indicatione Parentum, à quibus ortum habuit, quemadmodum supra præmissum est: Alioquin Matrimonium, licet contractum data per Episcopum secreti fide, in lucem profertur, in gratiam filiorum, & ad propulsiandam ab illis gravem, nulloque pacto ferendam iacturam.

§. 14. Volumus denique, ac mandamus, Fides, seu attestations Matrimonii clam initi, & Sobolis ex eo procreate, excerptas ex dictis Libris, modo, quo dictum est, apud vos caute custodiendis, tantam promereri fidem, quantum sibi illi Libri Patrichales Baptismatis, & Matrimonii vindicare consueverunt.

§. 15. Hæc à vobis, Venerabiles Fratres, in hac temporum calamitate observari enixe præcipimus, ad communem Animarum salutem, & ad præsidium Ecclesiastica disciplina, propter invalentem hominum malitiam nova semper detrimenta vel patientis, vel reformidantis. Ceterum nostris hæc litteris sublata nolimus ea validiora remedia, quæ huic malo in dies ingruenti consona dignoscet prudentia vestra, ad Pastoralis officium cumulate obvendunt. Vobis interea paternæ charitatis, & benevolentie testem, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 17. Novembris 1741. Pontificatus nostri anno secundo.

De Dispensationum Matrimoniorum causis veraciter exponendis, & omnino verificandis.

BENEDICTUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei
memoriam.

AD Apostolicæ servitutis nostræ ministerium pertinet sedula invigilare cura, ut dispensationes super gradibus affinitatis, seu consanguinitatis, intra quos Matrimonia contrahi prohibentur, vel super aliis à Sacris Canonibus statutis impedimentis, nisi ex debitis causis non concedantur, & omnia inde amoveantur, unde nota aliqua ab improbis aspergi possit nomini, ac decori Romanæ Ecclesiæ, cui, licet immerito, Divina benignitate prædicemus.

§. 1. Sanè quidem ad Dispensationes obtinendas, ab iis, qui eas postulant, in supplici libello causæ pro illis consequendis exprimi solent; quæ si ejusmodi fuerint, ut juxta Canonicas Sanctiones, & prudens Ecclesiastica Provisionis arbitrium, locus ad dispensandum esse videatur, dispensatio concedi solet, ejusque executio Ordinario, ut plurimum committi; cui onus incumbit diligenter inquirere, an causæ expositæ veritate nitantur, ut, veris illis existentibus, gratia executioni demandetur, *secus vero*, si causæ nullatenus veritatis contentantur sint. Si autem contingat, ob causas minime veras existentes, ut dispensatio executioni non tradatur; qui eam impetraverunt, apud negotiorum Gestores, seu Litterarum Apostolicarum Expeditores conqueruntur; à quibus nonnunquam responderi solet, executionem perperam, & injuria denegatam fuisse, quia expressio causarum, earumque verificatio, in dispensationibus non est aliquid substantiale, sed formalitas quædam, & Forensis styli consuetudo: quod non minus veritati adversatur, quam executionis ordinem, ac modum bene, ac prudenter constitutum subvertit; cum expressio causarum, earumque verificatio, ad substantiam, & validitatem dispensationis pertineat, illique deficientibus, gratia nulla, ac irrita sit, nullamque executionem mereatur.

§. 2. Id autem, ut plurimum evenit in dispensationibus, in quibus apponi solet clausula: *Et Oratoribus vitæ periculum immineret*: quæ cum sæpe in dispensationibus in primo, & secundo, vel in secundo gradu, & in nonnullis aliis canonicis impedimentis, sine ulla ratione, causâ, & veritate expressa reperitur; Ordinarii Locorum, qui cautius, & accuratius se gerunt, nisi vitæ periculum immineat, dispensationem exequi reculant; alii vero, fortasse falso rumore induciti, quod hujusmodi clausula sit mera formalitas, indulgentius quam necesse est procedentes, periculo vitæ neque argumentis probabilibus verificato, eoque Ora-

toribus saltem verosimiliter imminere comperto, gratiam Dispensationis exequuntur.

§. 3. S. M. Prædecessor noster Pius PP. V. in sua Constitutione per viam motus proprii expedita, & publicata sub die 5. Decembris anno 1546. cujus initium est: *Sicut accepimus*; decrevit, omnes, & singulos Procuratores, tam Officii Sacræ Penitentiarie, seu Contradictarum, quam alios quoscumque Sollicitatores, & Scriptores, qui veritatem facti, à narratione, quam ab ipsis Partibus habuerunt, quoad substantialia, & qualitates necessario exprimendas, diversam faciunt, seu quocumquomodo intervertunt, aut immutant, aut depravant, & per subreptionem, & obreptionem gratias à Romanis Pontificibus exorquent, penam falsi incurrere, & ea puniri omnino debere.

§. 4. Hujusmodi autem constitutio quamquam videatur pertinere dumtaxat ad Procuratores, Sollicitatores, & Scriptores Officii Sacræ Penitentiarie, ubi per id temporis matrimoniales Dispensationes etiam in foro externo concedi solebant, nihilominus pro Pastoralis Nostræ, & Paterna cura ex Alto nobis commissa, hortamur, moneamus, ac præcipimus omnibus, & singulis negotiorum Gestoribus, Procuratoribus, & Expeditoribus Litterarum Apostolicarum, etiam Datarie nostræ, ut cum supplices preces pro aliqua Matrimoniali Dispensatione porrecturi sunt, id primum ante omnia agant, ut plenam, atque exactam facti notitiam assequi curent, sciscitant ab ipsis Oratoribus, an hæc, & illæ causæ adsint, ex quibus sciunt dispensationem concedi solere in hoc, vel illo gradu; deinde in supplici libello facti speciem nitide, ac sincere exponant; caveantque diligenter, ne illam aliquatenus in rebus substantialibus alterent, immurent, invertant, corrumpant, sed stricte adhaereant iis, quæ ab Oratoribus sibi exposita fuerunt; & multo magis absteineant, ne quid falsi, aut facti proprio ingenio inventum, vel excogitatum, ad gratiam dispensationis facilius obtinendam in precibus obrudant; demum, præ oculis habentes, se operam suam in Ecclesiasticis negotiis in hac Alma Urbe exhibere, ubi Cathedra veritatis est, ipsam solam ament, & sectentur veritatem, non lucrum, aut gratiam, & favorem supplicantium, diligenterque videant, ne mendacii, aut erroris merito argui, cum animæ suæ detrimentum, possint, falso, & perperam asserentes, causas, earumque verifications, ex provida nostrorum Prædecessorum dispositione, in hujusmodi gratias, ad Ecclesiasticæ discipline vigorem, & Canonicarum legum, & Apostolicarum Constitutionum voluntatem servandam, apponi, & respective demandari solitas, vana, & superfluas esse, & tanquam inanes Cu-

ria

riae formalitates, parvi aut nihili esse faciendas.

§. 5. Præterea hujusmodi graves abusus, quibus honor, & decus hujusmodi Urbis dehonellatur, & Sedis Apostolicæ splendori, ac dignitati officitur, penitus abolere cupientes; motu proprio, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine præfatum Constitutionem S. M. Pii V. Prædecessoris nostri extendimus, dilatamus, ac producimus ad omnes prædictos negotiorum Gestores, Procuratores, & Expeditores Litterarum Apostolicarum, cujuscunque status, gradus, ordinis, & conditionis, & quocumque indulto, privilegio, & dignitate munitis; & quatenus opus sit, eam de novo ferimus, statuimus, & innovamus; volentes, ac decernentes, ut in omnibus superius expressis casibus, præna falsi contra delinquentes locum habeat; sine tamen præjudicio obligationis refundendi expensas Oratoribus, qui, ob illorum culpam, ejusmodi dispensationes, quæ executioni demandari nequeunt, obtinuerunt.

§. 6. Denique omnes, & singulos Venerabiles Fratres, Archiepiscopos, Episcopos, & Locorum Ordinarios, ceterosque Executores Litterarum Apostolicarum, quibus hujusmodi Dispensationum executio committi solet, enixe rogamus, & obsecramus, ut sedulo, ac diligenter attendant, priusquam Dispensationis gratiam exequantur, an causæ in Apostolicis Litteris expressæ, & quarum verificatio eorum curæ, & vigilantia à Sede Apostolica commissa est, veræ, an fecus existant, an potius Sedi Apostolicæ falsum expositum, & veritas reticita fuerit: qua super re eorum conscientiam oneramus.

§. 7. Et quoniam in iisdem Apostolicis Litteris super Dispensationibus in gradibus prohibitis, aliisque præfatis impedimentis, nonnulla observata sunt, quæ negotium Executoribus quandoque exhibere,

& scrupulos eorum animis ingerere solent, Apostolicæ nostræ sollicitudinis erit, ea dilucidius, & apertius in iisdem dispensationum Litteris Apostolicis exponere, ac declarare; ut omni dubitatione sublata, & causis coram Executore hujusmodi probationum genere probatis, quo de illarum veritate moraliter certus reddatur, Apostolicæ Litteræ Matrimonialium Dispensationum sine ulla hesitatione ad debitam executionem deduci possint.

§. 8. Mandamus quoque, & injungimus dilecto Filio nostro Pompejo Tituli S. Eusebii S. R. E. Presbytero Cardinali Aldrovando nuncupato Prodatorio nostro, ejusque Successoribus Datarie Apostolicæ Prodatoriis, seu Dataris pro tempore existentibus, ut in præmissis reos, & culpabiles repositos, pena falsi, ut præfatur, puniant, cum potestate citandi, etiam per edictum, constituto summarie de non tuto accessu, aliisque dicendi, & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinacionibus Apostolicis; statutis, & consuetudinibus, & quibusvis indultis, & privilegiis, quibuscumque personis, etiam speciali mentione dignis, datis, & concessis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat, hæc paginam nostri decreti, constitutionis, monitionis, mandati, ac voluntatis infringere, vel eius ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, quinto Kal. Martias, anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragésimo primo, Pontificatus nostri anno secundo. P. Card. Pro-Datararius. D. Card. Rationarius. V. de Curia. N. Antonellus. Loco Plumbi. I. B. Eugenius. Registrata in Secretaria Brevium. Public. die 10. Martii 1742.

CIRCA CONFESSARIOS SOLLICITANTES,
vel complicum nomina exquirentes.

Ad Tom. 2. Part. 3. per tot.

Invidantur penæ adversus Confessarios ad turpia sollicitantes, cum præcepto eos denunciandi.

BENEDICTUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei
memoriam.

Sacramentum Pœnitentiæ, quam secundam, post naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres apte nuncuparunt, Nos licet immeren-

tes ad universi Dominici Gregis curam superna dispositione vocati, omne studium, & Pastoralem sollicitudinem adhiberi tenemur, ne quod post amissam Baptismi innocentiam datum est Divina benignitate perfluum, per Dæmonum fraudem, & hominum, Dei beneficiis perverse utentium malitiam, naufragis, ac miseris peccatoribus luctuosum evadat exitium;